

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (dešimtoji kolegija) SPRENDIMAS

2022 m. spalio 5 d.*

„Viešieji pirkimai – Viešųjų pirkimų konkurso procedūra – Pašalinimas iš pirkimo procedūros – Neįprastai mažos kainos pasiūlymas – Siekiai daryti neleistiną įtaką sprendimo priėmimo procesui – Bendravimo taisyklių nesilaikymas – Proporcingumas – Pareiga motyvuoti – Piktnaudžiavimas įgaliojimais – Deliktinė atsakomybė“

Byloje T-761/20

European Dynamics Luxembourg SA, įsteigta Liuksemburge (Liuksemburgas), atstovaujama advokatų M. Sfyri ir M. Koutrouli,

ieškovė,

prieš

Europos Centrinį Banką (ECB), atstovaujamą I. Koepfer ir J. Krumrey, padedamų advokato A. Rosenkötter,

atsakovą,

BENDRASIS TEISMAS (dešimtoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas A. Kornezov, teisėjai E. Buttigieg (pranešėjas) ir G. Hesse,

kancleris E. Coulon,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

atsižvelgęs į tai, kad šalys per tris savaites po to, kai buvo pranešta apie rašytinės proceso dalies pabaigą, nepateikė prašymo surengti teismo posėdį, ir pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 106 straipsnio 3 dalį nusprendęs priimti sprendimą be žodinės proceso dalies,

priima šį

* Proceso kalba: anglų.

Sprendimą¹

- 1 Ieškovė *European Dynamics Luxembourg SA* ieškinyje prašo, pirma, remiantis SESV 263 straipsniu, panaikinti 2020 m. spalio 1 d. Europos Centrinio Banko (ECB) Viešųjų pirkimų komisijos sprendimą atmesti jos pasiūlymus, pateiktus dėl trijų pirkimo dalių vykstant viešųjų pirkimų konkursui dėl informacinių technologijų taikomųjų programų pristatymo paslaugų teikimo ir darbų (toliau – 2020 m. spalio 1 d. sprendimas), 2020 m. gruodžio 9 d. ECB priežiūros tarnybos sprendimą (toliau – 2020 m. gruodžio 9 d. sprendimas) ir visus vėlesnius susijusius ECB sprendimus, ir, antra, remiantis SESV 268 straipsniu, atlyginti jos patirtą žalą dėl atmestų pasiūlymų.

[*Praleista*]

III. Dėl teisės

A. Dėl reikalavimo panaikinti

[*Praleista*]

1. Dėl esmės

[*Praleista*]

a) Dėl pirmojo pagrindo trečios dalies, grindžiamos tuo, kad ECB padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, kai atmetė ieškovės pasiūlymus pagal Sprendimo ECB/2016/2 30 straipsnio 5 dalies g punktą, siejamą su to sprendimo 26 straipsnio 1 dalimi

[*Praleista*]

1) Dėl Sprendimo ECB/2016/2 30 straipsnio 5 dalies g punkto aiškinimo

- 51 Sprendimo ECB/2016/2 30 straipsnio 5 dalies g punkte numatyta:

„ECB gali bet kuriuo metu nutraukti kandidatų arba dalyvių dalyvavimą, jei jie: <...> g) užmezga ryšius su kitais kandidatais arba dalyviais, kad apribotų konkurenciją, arba siekia daryti neleistiną įtaką sprendimų priėmimo procesui pirkimų procedūros metu.“

- 52 Ieškovė teigia, kad ši nuostata taikoma tik kandidatų arba dalyvių bendravimui su kitais kandidatais arba dalyviais, o ne su ECB. Atvirkščiai, anot ECB, ši nuostata taikytina visiems ryšiams, įskaitant kandidatų ar dalyvių ir perkančiosios organizacijos ryšius, kurie yra susiję su pirkimo procedūros sprendimų priėmimo procesu ir kuriais siekiama ją neleistinais paveikti bei sutrikdyti sklandžią jos eigą.

- 53 Pagal suformuotą jurisprudenciją aiškinant Sąjungos teisės nuostatą reikia atsižvelgti ne tik į jos tekstą, bet ir į kontekstą ir teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus (žr. 2005 m. birželio 7 d. Sprendimo *VEMW ir kt.*, C-17/03, EU:C:2005:362, 41 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

¹ Pateikiami tik tie šio sprendimo punktai, kuriuos Bendrasis Teismas mano esant tikslingai paskelbti.

- 54 Pirma, kalbant apie Sprendimo ECB/2016/2 30 straipsnio 5 dalies g punkto formuluotę, reikia priminti, kad Sąjungos teisės aktai rengiami keliomis kalbomis ir kad įvairios kalbinės versijos yra vienodai autentiškos, todėl aiškinant Sąjungos teisės nuostatą reikia palyginti kalbines versijas (1982 m. spalio 6 d. Sprendimo *Cilfit ir kt.*, 283/81, EU:C:1982:335, 18 punktas ir 2005 m. spalio 6 d. Sprendimo *Sumitomo Chemical ir Sumika Fine Chemicals / Komisija*, T-22/02 ir T-23/02, EU:T:2005:349, 42 punktas).
- 55 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad kai kuriose kalbinėse versijose, pavyzdžiui, versijose ispanų, čekų, vokiečių, graikų, anglų, portugalų, slovākų ir slovėnų kalbomis, sakiny s „užmezga ryšius su kitais kandidatais arba dalyviais, kad apribotų konkurenciją, arba siekia daryti neleistiną įtaką sprendimų priėmimo procesui pirkimų procedūros metu“ sudarytas iš dviejų dalių, atskirtų sujungiamuoju jungtuku „arba“ taip: „užmezga ryšius su kitais kandidatais arba dalyviais, kad apribotų konkurenciją“ (pirmas atvejis) arba „siekia daryti neleistiną įtaką sprendimų priėmimo procesui pirkimų procedūros metu“ (antras atvejis). Veiksmažodžio „siekti“ vartojimas tiesioginės nuosakos esamojo laiko daugiskaitos trečiuoju asmeniu leidžia paneigti jo sąsają su jungtuku „kad“, todėl leidžia manyti, kad antroji sakinio dalis nepriklauso nuo pirmosios. Jis nurodo, kad yra du skirtingi atvejai: pirmasis nurodytas prieš „arba“, susijęs su ryšių užmezgimu su kitais kandidatais ar dalyviais siekiant riboti konkurenciją, ir antrasis – po „arba“, susijęs su siekiu daryti neleistiną įtaką sprendimo priėmimui per viešojo pirkimo procedūrą.
- 56 Šie pavyzdžiai rodo, kad Sprendimo ECB/2016/2 30 straipsnio 5 dalies g punktas gali būti suprantamas taip, kad antrasis iš numatytų atvejų susijęs ne tik su kandidatų ar dalyvių ryšiais su jų konkurentais, bet apskritai su visomis priemonėmis, kuriomis siekiama neleistina i paveikti sprendimų priėmimo procesą. Taigi šiose kalbinėse versijose nagrinėjama nuostata numato du atvejus, kai kandidatas ar dalyvis pašalinamas iš viešojo pirkimo procedūros. Pirmasis iš šių atvejų yra tas, kai kandidatas ar dalyvis užmezga ryšius su kitais kandidatais ar dalyviais, kad apribotų konkurenciją. Antrasis – kai kandidatas ar dalyvis siekia daryti neleistiną įtaką sprendimų priėmimui per pirkimo procedūrą bet koku būdu.
- 57 Vis dėlto kitose kalbinėse versijose nagrinėjamo sakinio sintaksė leidžia manyti, kad pašalinami tik kandidatai ar dalyviai, kurie susisiečia su kitais kandidatais ar dalyviais siekdami arba riboti konkurenciją, arba daryti neleistiną įtaką per pirkimo procedūrą priimamiems sprendimams. Pavyzdžiui, versijoje prancūzų kalba vartojama veiksmažodžio „tenter“ (siekti) bendratis, todėl jis susijęs su jungtuku „aux fins de“ (kad), taip pat kaip veiksmažodis „restreindre“ (apriboti), kuris taip pat vartojamas bendraties forma („<...> aux fins de restreindre la concurrence ou de tenter d’influencer la prise de décision dans la procédure de passation de marché“). Kitaip būtų, jeigu veiksmažodis „tenter“, kaip ir veiksmažodis „contacter“ (užmegzti ryšius), būtų asmenuojamas tiesioginės nuosakos esamojo laiko daugiskaitos trečiuoju asmeniu: „<...> ou tentent d’influencer indument <...>“. Taip pat yra versijose bulgarų, italų, olandų ir lenkų kalbomis.
- 58 Kadangi pažodinis Sprendimo ECB/2016/2 30 straipsnio 5 dalies g punkto aiškinimas neduoda aiškaus atsakymo, nes yra tam tikrų kalbinių versijų skirtumų, reikia priminti, kad jeigu Sąjungos teisės akto kalbinės versijos skiriasi, nagrinėjama nuostata turi būti aiškinama atsižvelgiant į jos kontekstą ir teisės akto, kuriame įtvirtinta, tikslus (šiuo klausimu žr. 1996 m. spalio 24 d. Sprendimo *C-72/95, Kraaijeveld ir kt.*, EU:C:1996:404, 28 punktą; 2000 m. vasario 24 d. Sprendimo *Komisija / Prancūzija*, C-434/97, EU:C:2000:98, 22 punktą ir 2000 m. gruodžio 7 d. Sprendimo *Italija / Komisija*, C-482/98, EU:C:2000:672, 49 punktą).

- 59 Antra, dėl teleologinio Sprendimo ECB/2016/2 30 straipsnio 5 dalies g punkto aiškinimo reikia pažymėti, kad tame punkte nurodytu pašalinimo pagrindu siekiama užtikrinti vienodas kandidatų galimybes pagal bendruosius vienodų galimybių dalyvauti konkurse suteikimo, vienodo požiūrio, nediskriminavimo ir sąžiningos konkurencijos principus, kurie, pirma, yra bendrieji teisės principai, taikomi ECB vykdančioms viešųjų pirkimų procedūrai pagal nurodyto Sprendimo ECB/2016/2 3 straipsnio 1 dalį, ir, antra, jų turi būti laikomasi per visą viešojo pirkimo konkurso procedūrą. Tačiau nurodyti bendrieji principai gali būti pažeisti ne tik dėl kandidatų ar dalyvių ryšių siekiant apriboti konkurenciją, bet taip pat jeigu dalyvis ar kandidatas kitomis priemonėmis siekia daryti neleistiną įtaką sprendimų priėmimui vykstant viešojo pirkimo procedūrai. Jeigu Sprendimo ECB/2016/2 30 straipsnio 5 dalies g punktas būtų aiškinamas kaip neapimantis antrojo iš nurodytų atvejų, būtų prieštaraujama šios nuostatos tikslui.
- 60 Trečia, dėl aiškinimo atsižvelgiant į kontekstą, reikia konstatuoti, kad Sprendimo ECB/2016/2 30 straipsnio 5 dalies g punkto antros sakinio dalies formuluotė yra panaši į iš dalies pakeistos 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (OL L 94, 2014, p. 65), 57 straipsnio 4 dalies i punkto formuluotę, jame nustatyta, kad „[p]erkančiosios organizacijos gali pašalinti arba gali būti valstybių narių įpareigosios pašalinti iš dalyvavimo pirkimo procedūroje [iš pirkimo procedūros] ekonominės veiklos vykdytojus esantiems [vykdytojus, esančius] bet kurioje iš šių situacijų: <...> i) kai ekonominės veiklos vykdytojas pradėjo daryti neteisėtą įtaką perkančiosios organizacijos sprendimų priėmimo procesui, ėmėsi veiksmų, kad gautų konfidencialią informaciją, dėl kurios pirkimo procedūroje įgytų pernelyg didelį pranašumą, arba ėmė aplaidžiai teikti [dėl aplaidumo pateikė] klaidinančią informaciją, kuri gali turėti esminę įtaką sprendimams dėl pašalinimo, atrankos ar sutarties skyrimo. <...>“ Paminėdamas neteisėtą ekonominės veiklos vykdytojo įtaką perkančiosios organizacijos sprendimų priėmimo procesui, Sąjungos teisės aktų leidėjas neapribojo šio pašalinimo pagrindo tik kandidatų ar dalyvių ryšiais su kitais kandidatais ar dalyviais.
- 61 Šiuo klausimu visų pirma reikia priminti, kad, remiantis jurisprudencija, nors direktyvomis dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo reglamentuojamos tik valstybių narių subjektų ar perkančiųjų organizacijų sudarytos sutartys ir jos tiesiogiai netaikomos Sąjungos institucijų sudaromoms viešojo pirkimo sutartims, šiose direktyvose įtvirtintomis teisės normomis ar iš jų kylančiais principais galima remtis prieš atitinkamą instituciją, kai jie yra konkreti pagrindinių Sutarties normų ir bendrųjų teisės principų, kurie tiesiogiai privalomi Sąjungos institucijai, išraiška. Iš tiesų, teisinėje bendrijoje vienodas teisės taikymas yra esminis reikalavimas, o kiekvienam teisės subjektui taikomas pagarbos teisėtumui principas. Taigi institucijos privalo laikytis Sutarties nuostatų ir joms taikomų bendrųjų teisės principų, kaip ir bet kuris kitas teisės subjektas (žr. 2017 m. lapkričio 10 d. Sprendimo *Jema Energy / Entreprise commune Fusion for Energy*, T-668/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2017:796, 93 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 62 Be to, šiose direktyvose įtvirtintomis teisės normomis ar iš jų kylančiais principais galima remtis prieš Sąjungos instituciją, kai įgyvendinama savo funkcinę ir institucinę autonomiją ir laikydamosi SESV jai suteiktų įgaliojimų ji priėmė aktą, kuriame, siekiant reglamentuoti viešuosius pirkimus, kuriuos ji sudaro savo sąskaita, aiškiai daroma nuoroda į tam tikras direktyvose įtvirtintas nuostatas ar principus ir pagal kurį šios nuostatos ir principai yra taikomi, vadovaujantis principu *patere legem quam ipse fecisti*. Kai atitinkamą aktą reikia išaiškinti, jis turi būti aiškinamas, siekiant kuo labiau užtikrinti vienodą Sąjungos teisės taikymą ir jo atitiktį SESV

nuostatomis ir bendriesiems teisės principams (žr. 2017 m. lapkričio 10 d. Sprendimo *Jema Energy / Entreprise commune Fusion for Energy*, T-668/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2017:796, 94 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 63 Nagrinėjamu atveju reikia pažymėti, kad Direktyvos 2014/24 taikymas ECB aiškiai paneigtas Sprendimo ECB/2016/2 3 konstatuojamojoje dalyje. Tačiau minėto sprendimo 4 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad ECB gerbia bendruosius viešųjų pirkimų teisės principus, atspindėtus Direktyvoje 2014/24 ir 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL L 298, 2012, p. 1), kai kurie jų nurodyti šio sprendimo 59 punkte. Be to, Sprendime ECB/2016/2 daroma daug nuorodų į Direktyvos 2014/24 nuostatas.
- 64 Žinoma, nors Sprendimo ECB/2016/2 30 straipsnio 5 dalies g punkte aiškiai nedaroma nuoroda į Direktyvos 2014/24 57 straipsnio 4 dalies i punktą, šioje nuostatoje įtvirtinti bendrieji viešųjų pirkimų teisės principai, įskaitant lygias dalyvių galimybes ir vienodą požiūrį į juos, nes jame numatyta pašalinimo pagrindu siekiama užkirsti kelią bet kokiam bandymui bet koku būdu neteisėtai paveikti sprendimų priėmimą konkurso procedūroje, siekiant užtikrinti vienodą požiūrį į kandidatus ar dalyvius ir taip užtikrinti jiems lygias galimybes (šiuo klausimu žr. 2017 m. lapkričio 10 d. Sprendimo *Jema Energy / Entreprise commune Fusion for Energy*, T-668/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2017:796, 101 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 65 Taigi iš Sprendimo ECB/2016/2 30 straipsnio 5 dalies g punkto teleologinio aiškinimo ir aiškinimo atsižvelgiant į kontekstą matyti, kad šiame straipsnyje numatyti du skirtingi pašalinimo atvejai, o antrasis, priešingai, nei teigia ieškovė, taip pat taikomas kandidatų ar dalyvių bendravimui su perkančiąja organizacija, kai juo siekiama daryti neleistiną įtaką sprendimų priėmimo procesui vykstant viešojo pirkimo procedūrai.
- 66 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Sprendimo ECB/2016/2 30 straipsnio 5 dalies g punktą reikia aiškinti taip: ECB bet kuriuo metu gali pašalinti iš pirkimo procedūros kandidatus ar dalyvius, kurie siekia daryti neleistiną įtaką sprendimų priėmimui per viešojo pirkimo procedūrą.
- 67 Dabar tikslinga išsamiau išnagrinėti siekio daryti neleistiną įtaką sąvoką, kurią šalys taip pat aiškina skirtingai.
- 68 Šiuo klausimu pirmiausia reikia pažymėti, kad Sprendime ECB/2016/2 ši sąvoka neapibrėžta.
- 69 Vis dėlto veiksmazodžio „siekti“ vartojimas leidžia suprasti šios sąvokos, kuri yra analogiška Direktyvos 2014/24 57 straipsnio 4 dalies i punkte vartojamai sąvokai, apimtį; ji, kaip nurodyta šio sprendimo 60 punkte, apima ekonominės veiklos vykdytoją, kuris „pradėjo“ daryti įtaką perkančiosios organizacijos sprendimų priėmimo procesui. Iš tiesų veiksmazodis „siekti“, kaip ir „pradėti“, reiškia priemonės, o ne rezultato sąlygą. Darytina išvada, jog vien to, kad kandidatas ar dalyvis įvairiais būdais bandė daryti įtaką sprendimų priėmimo procesui, nors nebuvo pasiektas norimas rezultatas, pakanka, kad toks elgesys patektų į Sprendimo ECB/2016/2 30 straipsnio 5 dalies g punkto antrą sakinio dalį.
- 70 Vis dėlto reikia pažymėti, kad nagrinėjamoje nuostatoje nurodyta, jog siekis daryti įtaką sprendimo priėmimui vykstant viešojo pirkimo procedūrai turi būti „neleistinas“, t. y. tai daroma pažeidžiant galiojančius teisės aktus.

- 71 Galiausiai reikia pažymėti, kad pagal Sprendimo ECB/2016/2 30 straipsnio 5 dalies g punktą siekis daryti neleistiną įtaką turi būti susijęs su sprendimo priėmimu vykstant pirkimo procedūrai. Sprendimų priėmimo procesas – tai visas etapas, per kurį perkančioji organizacija nagrinėja įvairių kandidatų ar dalyvių pateiktus pasiūlymus vykstant viešojo pirkimo konkurso procedūrai, kad parengtų sprendimus dėl pašalinimo, atrankos arba sutarties skyrimo. Taigi šis procesas prasideda nuo pasiūlymų pateikimo ir apima visus vėlesnius etapus iki minėtų sprendimų priėmimo. Šis procesas apima, pavyzdžiui, tyrimus, kuriuos perkančioji organizacija atlieka dėl neįprastai mažos kainos pasiūlymų ir, išnagrinėjusi dalyvio pateiktą papildomą informaciją, pagal Sprendimo ECB/2016/2 33 straipsnio 2 dalį gali atmesti jo pasiūlymus, būtent kai pateiktos informacijos nepakanka paaiškinti žemą kainos ar sąnaudų lygį, arba kai pasiūlymas ir minėta informacija neleidžia pakankamai užtikrinti tinkamo sutarties įvykdymo. Minėti tyrimai yra ne atskiros procedūros, o pasiūlymų vertinimo etapas.

[*Praleista*]

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (dešimtoji kolegija)

nusprendžia:

1. Atmesti ieškinį.

2. Priteisti iš *European Dynamics Luxembourg SA* bylinėjimosi išlaidas.

Kornezov

Buttigieg

Hesse

Paskelbta 2022 m. spalio 5 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai.